

A full-page portrait of Paul de Blot, an elderly man with white hair and glasses, smiling. He is wearing a blue suit jacket, a white striped shirt, and a red and black checkered tie. The background is a blurred indoor setting with large windows.

PAUL DE BLOT:
"HET GAAT OM EEN
CULTUUROMSLAG
WAARVOOR IEDEREEN
VERANTWOORDELIJK IS"

Eenzaamheid en welvaart

TEKST PAUL DE BLOT | BEELD NYENRODE

Na de Tweede Wereldoorlog groeide er in ons land een sterke saamhorigheid om Nederland weer op te bouwen. Dank zij deze gezamenlijke inspanning werd Nederland één van de rijkste en welvarendste landen van Europa. Helaas nam met de groei van onze welvaart ook de vereenzaming toe, zowel bij ouderen als bij jongeren.

Er is veel aandacht voor zelfdoding onder jongeren, maar toch blijft die verontrustend hoog. Het gevoel van de zinloosheid van het bestaan groeit. In de zorg is er een tekort aan deskundige en geïnspireerde hulpverleners ontstaan. Er is steeds minder tijd voor persoonlijke aandacht die van groot belang is voor het therapeutisch effect.

Toen ik tien jaar geleden aan staar werd geopereerd, kreeg ik van tevoren een gesprek met een assistent, die me de gang van zaken uitlegde en me gerust stelde. Vorige week begeleidde ik een oude vrouw naar het ziekenhuis voor een staaroperatie. Ze werd onderzocht en kreeg na een korte uitleg een pamflet, waarin ze alles over de staaroperatie kon lezen, hoeveel vormen van operatie er waren en hoeveel soorten van lenzen. Een lens die door de verzekering werd betaald, een lens die je deels zelf moet betalen en een lens die helemaal voor eigen rekening komt.

De vrouw begreep er niets van en raakte helemaal in de war. Ze vroeg

zich af welke operatie en welke lens ze moest kiezen. Er was geen duidelijke uitleg die haar geruststelde. Medische kennis en technologie verbeteren zich voortdurend, maar dit kan ten koste gaan van het persoonlijk contact met de patiënt. Die krijgt vaak alleen het resultaat van het onderzoek te horen.

De verdamping van het persoonlijk contact bedreigt heel ons leven. In de zorg, in de dienstverlening, bij de belastingdienst. Alles wordt schriftelijk of digitaal uitgelegd en afgehandeld. Dat is goedkoper en kost minder tijd en menskracht. Dit economische voordeel is wel een verarming op menselijk niveau.

De mensen hebben te weinig tijd voor elkaar. Ouders hebben geen tijd voor elkaar en voor de kinderen. De onderlinge samenhang neemt af en echtscheiding ligt op de loer. Ook in de

jeugdzorg wordt er door verschillende instanties veel gepraat over de kinderen maar te weinig vertrouwd met de kinderen.

Ondanks de economische groei dreigt er toch een verzwakking van ons maatschappelijk leven. De relatiecultuur en daarmee ook onze volksgezondheid raakt verziekt. De vereenzaming neemt epidemisch toe en daardoor ook onze groeiende behoefte aan zorg die onbetaalbaar wordt.

De vraag is wie dit kan veranderen. De overheid kan zeker sturend optreden, maar zonder bewustwording van mensen zal er niet veel veranderen. Het gaat om een cultuuromslag waarvoor ieder van ons medeverantwoordelijk is. Die vraagt wel meer tijd voor het gezinsleven, meer tijd om ons werk goed te doen en meer tijd voor elkaar. ■

Paul de Blot

Paul de Blot (1924, Java) studeerde theologie, filosofie, natuurkunde, psychologie, wetenschapsfilosofie, bedrijfskunde en spiritualiteit. Op Nyenrode promoveerde hij op zijn proefschrift *Vernieuwing in een chaotische omgeving door vernieuwing van de mens*. In deze studies specialiseerde hij zich vooral op de evolutie, het geluk bij Plato en de cultuurfilosofie.

Tijdens deze vorming deed hij werk als bouwarbeider bij de Bouworde in Duitsland voor de huisvesting van de Oostduitse vluchtelingen, in het Midden-Oosten in de kibboets van Tel Aviv en gaf les in het lager en middelbaar onderwijs op Java. Van 1962 tot 1978 doceerde hij Indonesische staatsleer, filosofie, godsdienstleer en ecologische technologie aan de staatsuniversiteit in Yogyakarta en was aalmoezenier van de Indonesische Marine.

Na de mislukte communistische staatsgreep in Indonesië van 1965 werd hij belast met de zorg voor de slachtoffers van de staatsgreep, waaronder de 500.000 gevangenen in de concentratiekampen.

In 1979 werd hij benoemd tot studentenmoderator aan de Universiteit Nyenrode en gaf daar ook trainingen voor bedrijfskundigen. In 2007 volgde zijn aanstelling tot hoogleraar Business Spiritualiteit aan de Universiteit Nyenrode.